

מעדני אשר

שאלות וחקירות בענייני פרשת השבוע | יו"ל ע"י מכון "מעדני אשר" - בית שמש

פרשת תרומה תשפ"א | גליון תתל"ט (שנה י"ח)

האם בליל פורים מותר לעשות מלאכה?

קימ"ל סימן תרצ"ו פורים מותר בעשיית מלאכה, ובמקום שנהגו שלא לעשות אין עושין.

וברמ"א כתב והאידנא נהגו בכל מקום שלא לעשות, והעושה, אינו רואה סימן ברכה מאותה מלאכה לעולם.

יש לחקור האם בליל פורים גם נהגו שלא לעשות מלאכה בפורים או דילמא בליל פורים ליכא איסור לעשות מלאכה.

הנה איתא בגמ' ירושלמי פ"ב דמגילה סוף ה"ב י"ט ב' דמהא דכתוב במשנה פרק ב' מגילה י"ז ע"מ א' היה כותבה אם כיון ליבו יצא, מזה משמע דפורים מותר בעשיית מלאכה דאל"כ אסור לכתוב בפורים, ודחי דמיירי ב"י בברכים.

וכתב הר"ן על הר"ף מסכת מגילה דף ה' עמוד א' מדפי הר"ף מכאן משמע דאפילו נימא דפורים אסור בעשיית מלאכה, אם חל ט"ו בשבת שהכרחין מקדימין ל"ד שהם מותרין בעשיית מלאכה שלא נאסר פורים בעשיית מלאכה למאן דאית ליה שהוא אסור בגמ' מגילה ה' ב' אלא בזמנו, ואף על פי ש"ד זמן קריאה לכל, ואין צריך לומר לבני הכפרים המקדימין ליום הכניסה שהן מותרין במלאכה שאין זה זמן קריאה אלא מדין הקדמה בעלמא, והאי דנקט בירושלמי בני כרכין הקורין ב"ד, לרבותא נקטיה, אף על פי שהוא זמן קריאה לכל, ומכאן יש ללמוד לדין דתלי במנהגא דאפילו באתרא דנהגי אסורא, במקדימין לא מיתסר.

וכתב בטורי אבן ז' ע"מ ב' ד"ה סעודת דמהירושלמי משמע דגם בלילה יש איסור מלאכה בפורים, דאל"כ מה הקושיא של הירושלמי מהיה כותבה, דילמא המשנה מדברת בלילה.

וכן סובר החתם סופר אור"ח סימן קצ"ה דעכשיו שאנו נוהגים שלא לעשות מלאכה גם בלילה אסור.

אבל הפרי מגדים אור"ח סי' תרצ"ו משב"ז סק"א התיר לעשות מלאכה בליל פורים, ומדמה לה לערב פסח שבליילה עד הנין מותר בעשיית מלאכה, אף שנהגו לאסור עשיית מלאכה בערב פסח, וכל שכן פורים.

וכן כתב בישועות יעקב סימן תרצ"ט ס"ק ו' דבליל פורים מותר בעשיית מלאכה.

וכן כתב בשפת אמת מגילה ה' עמוד ב' על קושיית הירושלמי הנ"ל וז"ל מיהו בלאו הכי יש לומר דמתניתין מיירי בקריאה דלילה, דבלילה ודאי מותר במלאכה לכו"ע דימי משתה ושמחה כתיב, דומיא דשמחה ומשתה שאינם נוהגים בלילה מהאי טעמא.

וכן במשך חכמה למגילת אסתר עה"פ על סן היהודים וכו' כתב וז"ל ודע דהגמרא מגילה דף ה' שקיל וטרי אם פורים אסור במלאכה, ובירושלמי מקשה מהך דאם היה דורשה ומגילה דהיה כותבה קתני, והא דבגמ' שלנו לא מקשה, אפשר דסבר דכמו דדרשינן סעודה שעשאה בלילה לא יצא ידי חובתו מאי טעמא ימי משתה כו', וא"כ יום טוב נמי דוקא איומי קאי, הא לילות אינו אסור במלאכה, ותמן בלילה קאי, ועיין בשו"ת מהרש"ם חלק א' סימן ס'.

מדוע אין חיוב לאכול סעודת בליל פורים?

מאי שנא מכל הימים טובים שאוכלים אף בלילה?

איתא בגמ' מגילה ז' ע"מ ב' אמר רבא סעודת פורים שאכלה בלילה לא יצא ידי חובתו.

איתא במדכ"י מסכת מגילה פרק מגילה נקראת רמז תשפ"ו דפירש רבי"ה צריך לנהוג בליל פורים כלילי שבת ויזמו, דומיא דקריאה דכתבי הימים האלה נזכרים ונעשים ואין היקש למחצה.

ומורי ה"ר מרדכי כתב שאינו מבין: דהא בתריה קאמר רב אשי הוה יתיב קמיה דרב כהנא נגה ולא הוה קא אתו רבנן, אמר מאי האי דלא קאתו רבנן לבי מדרשא, א"ל דילמא טרידי בסעודת פורים, א"ל ולא הוה אפשר למיכלא באורתא, א"ל ולא סבר לה מר להא דרבה דאמר סעודת פורים שאכלה בלילה לא יצא י"ח, מ"ט ימי משתה ושמחה כתיב משמע דסעודה אחת די.

ולענין הלכה: קימ"ל אור"ח סימן תרצ"ה מצוה להרבות בסעודת פורים, ובסעודה אחת יוצאים, וסעודת פורים שעשאה בלילה, לא יצא ידי חובתו, ומ"מ גם בלילה ישמח וירבה קצת בסעודה.

יש להקשות: מה נשתנה פורים מכולהו יום טוב דמערב עד ערב תשבתו שבתכם, ופורים ביום ולא בלילה, והרי באמת פורים ביום טוב גדול הוא, הן לענין קבלת התורה ברצון הוא חשוב מיום של שבועות, דהא קיבלו באונס כפיית הר כגיגית והדר קבלהו בימי אחשוורוש ברצון כמבואר בגמ' שבת פ"ח ע"מ א' והן לענין גאולה ממיתה לחיים הוא טפי מגאולת מצרים מעבדות לחירות כמבואר בגמ' מגילה י"ד ע"מ א' א"כ מדוע בלילה אין חיוב סעודה כמו שאר ימים טובים, כך מקשה בדרישות החתם סופר ע"מ קמ"ט טור א', מובא בחתם סופר החדש מגילה ז' ע"מ ב'.

איכא כמה תרוצים:

א. הטעם שלא תקנו סעודת פורים רק ביום ולא בלילה, כדי שלא ישתכרו וימנעו מקריאת המגילה ביום. וגם כי עיקר המנוחה בעת ההצלה היתה ביום, כי בלילה היו יגיעים מהמלחמה, כך תירץ בשפת אמת ליקוטים.

ב. ע"פ מה דאיתא בגמ' שבת פ"ו ע"ב ולקבלו התורה בלילה, ומשני הגמרא 'לא מראש בסתר דברתי' ישעיה מ"ח ט"ז נמצא עיקר קבלת התורה צריך להיות דוקא ביום, ושמחת פורים הוא שנוח לנו מה שאנחנו מקבלין עלינו התורה מאהבת הנס, ועיקר קבלת התורה ביום דוקא, ולכן סעודת פורים שעשאה בלילה לא יצא ידי חובתו, כך תירץ בקדושת לוי קדושת לפורים קדושה רביעית.

ג. משום דבלילה אין עת האסף, וכמ"ש בגמ' תענית י"ב ע"ב מה אסיפת זקנים ביום וכו' ופרש"י דבלילה כל אחד בביתו ואינן נאספין עכ"ל, ועיין תרומת הדשן סימן רצ"צ לענין אבל יוצא מפתח ביתו בלילה עיין שם וברמ"א יו"ד סי' שצ"ג ס"ב, ומשום הכי כיון דחיוב סעודת פורים באסיפה והתחברות לא יצא בלילה, כך תירץ בשו"ת דברי יציב אורח חיים סימן רצ"ז.

ובשפת אמת פורים שנת תרמ"ט כתב ויתכן על דרך הלצה לרמוז במאמר חז"ל מגילה ז' ע"מ ב' "סעודת פורים שעשאה בלילה" לא יצא ידי חובתו שנאמר לעשות אותם ימי משתה פירוש לא להתהלך בחשיכה לאכול ולשתות ניתנו ימי הפורים לנו, רק לעשות אותם ימי משתה ושמחה לגלות הארת הימים והנסים שנעשו בימים האלה.

והשפתי צדיק אות ס"ב כתב לפי דבריו יובן היטב המשך דברי הגמרא "תנא מיניה ארבעים זימנין" שלכאורה לא מובן מה יש לשנן הלכה פשוטה זו כל כך הרבה פעמים, אבל לפי ביאור השפת אמת יובן היטב, כי כדי לידע כיצד צריך לאכול סעודת פורים צריך הרבה ללמוד.

גליון זה נודב ע"י ידידינו הגאון **אהרן ישעיה שכתר** שליט"א לונג איילנד ניו יארק - רב קהילת ישראל הצעיר דוואדמיר בנו של הגר"ר **צבי שכתר** שליט"א ראש ישיבה ישיבת רבינו יצחק אלחנן ומגדולי הפוסקים באמריקא לברכת מול טוב לרגל שמחת הבר מצוה לבני יקירי כמור **מרדכי אלימלך אברהם** נ"ו יאה רעוא שבזכות זיכוי הרבים זוכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידינו שר החסד והמעש איש אמונם של גדולי ישראל הרב **מנחם מנדל פרוכטר** שליט"א בני ברק לרגל שמחת נשואי בנו הבה"ח המופלג בתור"ש **יצחק נ"ו** מבחירי ישיבת טשנארביל עב"ג בת הרב **מנחם מנדל דונט** שליט"א מנהל רוחני ת"ת סלבודקא אלעד יאה רעוא שבזכות זיכוי רבבות זוכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידינו העומד לימין המערכת מעת הקמתו בעצה ובמעש הגאון **מרדכי הלל זלמן ראטה** שליט"א לונדון נאב"ד וידידיטשא לברכת מול טוב לרגל שמחת הבר מצוה לבני יקירי כמור **מרדכי אלימלך אברהם** נ"ו יאה רעוא שבזכות זיכוי הרבים זוכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

מדוע נקרא פורים בלשון רבים על שם הגורל הרי היה רק גורל אחד?
כתוב במגילת אסתר פרק ט' פסוק כ"ו על כן קראו לימים האלה פורים של שם הפור.

יש להקשות: למה קראו לימים האלו פורים לשון רבים על שם הפור שהוא היה רק אחד, כך מקשה האלשיך הקדוש, וכן החיד"א בספרו חומת אגן על מגילת אסתר, וכן באור חדש למהר"ל.

איכא כמה תרוצים:

- א. מה שאמר על כן קרא לימים האלה פורים היינו יום י"ד ויום ט"ו בשושן, מפני שהם מחולקים ב"ד הרגו בשונאיהם, ויום ט"ו יום הנחה משתה ושמחה, אף על גב שאלו שני ימים הוקבעו על ידי גורל אחד, מ"מ כיון שאין יום זה כיום זה והם מחולקים נקראו פורים בלשון רבים, כך תירץ באור חדש למהר"ל.
- ב. ע"פ מה שכתב מהר"ח הכהן ז"ל דאחשורוש עצמו הפיל הגורל להמן, וזה מה שמכך הפסוק אחשורוש להפיל פור, גם כתב הרב מהר"ז ז"ל דאחשורוש סבר דיכתב לאבדם היינו לאבד דתם, והמן כיוון לעקרם מן העולם, ולזה אמר מי הוא זה וכי עיין שם באורך ולזה הוצרכה אסתר המלכה להתחנן ולבכות להעביר רעת המן דאחשורוש הוא עומד בשלו לאבד הדת וזו היא שקשה ועל זה הוצרכה אסתר המלכה להפיל תחינה ודמעתה על לחיה לבטל הכל לחיות נפש וגוף ישראל, ונמצא דכשהפיל אחשורוש הפור היה בדעתו לבטל דת ישראל, והמן היה בדעתו להרגם וה' ברחמיו הפליא לעשות שנתבטלו השתי גזרות של גוף ונפש וחיו על התורה ועל העבודה, וזהו שאמר על שתי גזרות לימים האלה פורים תרתי משמע על שם הפור כי בזה הפור היו שתי גזרות דאחשורוש הפילו וכיון לבטל הדת, והמן הרע כיוון להרוג והם שתי גזרות ושתי גזרות בבת אחת, ולכן נקרא פורים תרי משמע, על כל דברי האגרת הזאת ומה ראו על ככה ומה הגיע אליהם, שם רמז זו היא שימת עין על כל דברי האגרת ושם ימצא דאחשורוש הפיל הפור דסמין בכתוב אחשורוש הפיל פור, כך תירץ החיד"א בספרו חומת אגן על מגילת אסתר.
- ג. עפ"י מה דאיתא במדרש אסתר רבה פ"ז שהמן הפיל פור על ימי השבוע, ולא עלתה לו כי כל יום ויום קטרג לפניו, וא"כ, אם לא היה מפיל כי אם את הפור הראשון, בודאי לא היה נכנס לתגר זה, ורק ע"י שמלאו לבו להפיל גורל שני על החדשים, ועלתה לו, בזה נתפתה, לכן קראו לימים האלה פורים, כי ע"י שעשה שני גזרות נעשה הנס, כך תירץ בעל מדרש שמואל מהר"ש די אוזידא, בפירושו על המגילה פרק ג' פסוק ז', וכן נעטמא דקרא על מגילת אסתר.

מדוע בפורים קוראים את החג על שם הצרה ולא על שם הנס?

יש להקשות: מה שנתנה קריאת שם המועד הזה מן כל השמות של כל המועדים, שהשמות של כל המועדים נקראים על שם הנס, היינו חג הפסח על שם הפסחה והדילוג, וכן השם הנקרא בתורה חג המצות על שלא הספיק בצקם של אבותינו וכו' ואכלו מצות, חג הסוכות כי בסוכות הושבתי את בני ישראל וכן הוא מהראוי שיהיה המועד נקרא על שם הישועה והנס ולא על שם השעבוד והיסורין והצרה לשונאי ישראל, ובכאן ותהי להיפך קראו שם המועד פורים על שם הפור אשר הפיל המן פור הוא הגורל להרע לישראל, כך מקשה בבני יששכר מאמרי חודש אדר מאמר ד' ימי הפורים.

ותירץ הבני יששכר: שבאותו הדור בעוה"ר נתחייבו שונאיהם של ישראל ויצאו בדימוס מטעם שכחות רצ"ל שהם בגלות מבלי דעת ועל כן פטורים, מה עשה הפועל ישועות, העלה בלבו של המן שיעשה הדבר על ידי גורל, והנה גורל אינו בשל וטעם ודעת, ובה נזכר למליצה לפני בית דין של מעלה טעם לזכות את ישראל שהם בגלות כשכורים בלא טעם ודעת, וזה מה שכתוב במגילת אסתר בחדש הראשון וכו' הפיל פור כו' לפני המן ולא נאמר מי היה המפיל הפור, על כרחך הוא ההוא דסתים רצ"ל הש"י העלה בלבו לעשות זה על ידי פור כדי שיהיה למזכרת לבני ישראל להצילם מן הדין מפני שהם בלי דעת, כענין הגורל שהוא מעשה מבלי דעת וטעם, וזהו שנאמר בכאן על כן קראו לימים האלה פורים על שם הפור וכו' ושהו יקשה לך למה קראו את המועד על שם הצרה, הנה אמר בטעם כי המן וכו' חשב על היהודים וכו' במחשבה ודעת, ואעפ"כ והפיל פור הוא הגורל וכו' שאין הפועל הזה בטעם ודעת ובבואה לפני המלך מלכו של עולם המעשה הזה למזכרת מעשה שאינו בדעת, הנה נזכר זכות לישראל כי מה שעוה ופישעו כי יש להם קטנות הדעת בגלות, תתבונן לפי"ז מה שנאמר אמר עם הספר ישוב מחשבתו הרעה אשר חשב על היהודים על ראשו ותלו אותו וכו', דהנה הוא עשה בדעת ומחשבה חשב על היהודים, רק הש"י סיבב סבה שגמר מעשהו בגורל שהוא מבלי דעת, בכדי שיהיה למזכרת לבני ישראל, אבל על כל פנים הוא יקבל עניו כי הוא עשה בדעת, והדעת הוא בראש, על כן, אמר, המלך מלכו של עולם אמר, עם הספר, רצ"ל הספר הוא הפור, הוא גורם, אשר מחשבתו ישוב על ראשו, כי הפור הוא לטובה לישראל, אבל הוא הרשע בדעת עשה על כן תלו אותו בראשו, על כן קראו לימים האלה פורים על שם הפור כי הפור היה יסוד הנס.

מדוע רק אחרי הנס התחילו להניח תפילין וכי עד עכשיו לא הניחו תפילין?
במגילת אסתר ח' ט"ז ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר.

ובגמ' מגילה ט"ז ע"מ ב' ויקר אלו תפילין.

ובגמ' אברהם סימן תרצ"ג ס"ק ג' מביא בשם המטה משה דאין לחלוץ התפילין בפורים עד אחר קריאת המגילה.

וטעם הדבר: דכתב ויקר אלו תפילין, לכן יש להיות תפילין בשעת קריאה, עיין מחצית השקל שם.

יש להקשות: וכי עד עכשיו לא הניחו תפילין, ומדוע אמרין בגמ' שרק אחרי הנס התחילו להניח תפילין, כך מקשה האלשיך הקדוש, וכן השל"ה הקדוש פרשת תצוה, וכן החתם סופר מגילה ט"ז ע"מ ב', וכן בישיבת משה פרשת בא, וכן בשם משמואל על פורים.

איכא כמה תרוצים:

- א. המן גזר שלא להניח תפילין, לכן אחרי שהנס שהיו יכולים להניח תפילין נעשה יקר לעם ישראל מצות תפילין כדאשכחן בעובדא דאלישע בעל כנפים והקשו אחרונים מדוע דווקא על מצות תפילין גזר: **ותירץ החיד"א** בספרו דברים אחרים דרוש כ"ח דף תפילין שהם תדירין ומקדשין האדם, לכן גזר לבטלם.
- ובתורת חיים** סנהדרין ע"ד עמוד ב' כתב שהעובד כוכבים ומזלות משתדלין בשעת הגזירה לבטל מיראל מצות תפילין כדאשכחן בעובדא דאלישע בעל כנפים וגבי המן כמו שכתוב ויקר אלו תפילין דכשישראל מקיימין מצות תפילין כראוי נוטל אימתה ופחד על העובד כוכבים ומזלות כמ"ש וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך אלו תפילין שבראש.
- ב. קנו חיזוק במצות תפילין שבראש ולא יבושו לעיני העמים, כי ראו מופת כי היה פחד היהודים עליהם ומיקרים אותם, על כן קנו חזק על המצוה ההיא, כך כתב האלשיך הקדוש על מגילת אסתר פרק ח' ט"ז.
- ג. לא הניחו תפילין י"ד ערב פסח, כי אבל גדול ליהודים, וגם מצטער שאין דעתו עליו פטור מהתפילין, ועתה הוחזר, כך כתב השל"ה פרשת תצוה תורה אור.
- ד. הוא רמז בעלמא, כי עד עתה פחדו האם מאומות העולם ההיפך מרמז התפילין דכתב ויראו ממך, ועכשיו החוזה העטרה ליושנה, כך תירץ החתם סופר ברשות ע"מ קע"ט טור ב' ד"ה אחיל, מובא בחתם סופר החדש מגילה ט"ז ע"מ ב', וכן במהרש"א שם.

מדוע רק ביום השביעי היה לאחשורוש טוב במשתה היין?

כתוב במגילת אסתר א' י"ב ביום השביעי כטוב לב המלך ביין."

ובגמ' מגילה י"ב עמוד ב' מקשה אטו עד השתא לא טב לביה בחמרא.

ומתירץ הגמ' אמר רבא יום השביעי שבת היה, שישאל אוכלין ושותין, מתחילין בדברי תורה ובדברי תשבחות, אבל אומות העולם שאוכלין ושותין, אין מתחילין אלא בדברי תפלות.

והקשו אחרונים: איך מתורץ הקושיא של הגמ'.

יש שמתרץ: דכוונת הגמ' שהכוונה טוב לב המלך ביין הכוונה למלכו של עולם, שהוא שמח ויש לו נחת וזה גרם שיהא התעוררות למעלה וזה הביא את כל הגאולה, רואים דבר גדול כמה שאפשר לפעול ע"י סעודת שבת, כך כתב הגר"א על מגילת אסתר, וכן בשו"ת כתב סופר אור"ח סימן קל"ז.

ושמעתיה פעם לפרש בשם כ"ק מרן האדמו"ר מבעלזא שליט"א את הפסוק תהלים כ"ג ה' "תערוך לפני שולחן נגד צוררי" דהכוונה ע"י השולחנות של שבת שמזרים אפשר לנצח את כל הצוררים.

ובאחרונים כתבו דע"פ הפשט למה דווקא ביום השביעי היה כטוב לב המלך ביין; דאחשורוש נהג בחכמה ודרך ארץ, כי מדרך העולם הוא, שבעל השמחה עצמו לא יאכל ולא שותה, מחמת שהוא טרוד בהכנת המשתה, ויאכל וישתה, רק לאחר שאכלו ושתי הקרואים, והלכו לביתם, וזהו שסיפר כאן הכתוב, ובמלאת הימים האלה עשה המלך משתה שבעת ימים, ובכל ימים אלו לא השתכר, כדי שיוכל לכבד את הקרואים כראוי, ורק ביום השביעי, אחר שגמרו הקרואין את אכילתן, אזי הטיב הוא את לבו ביין, כך כתב בספר שער בת רבים, שמע יעקב.

ליהודים הייתה אסורה
וישמחה ויששון ויקר
אורה – זו תורה ויקר – זו תפילין

בשבת הוודיה להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו
שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה

הננו מתכבדים בזה להזמין לקחת חבל בניעמים
בשמחת הבר מצוה של בנינו היקר
כמר מרדכי אלימלך אברהם נ"ר
שתתקיים בעזהו השי"ת
בליל פורים אור לי"ד אדר תשפ"א
לסדר "האיש מרדכי הולך וגדול"
במקום אשר יבחר ה'

השתתפותכם תסב לנו שמחה ועונג רב
והשי"ת ישפיע לכם רוב שמחות עד בלי די
2018 Purim Feik rek

בשם אלו המעשים אשר עשה לנו
ולפי שם אלו המעשים אשר עשה לנו
הוא יצאנו ממצרים וכו' וכו' וכו'
הוא יצאנו ממצרים וכו' וכו' וכו'
הוא יצאנו ממצרים וכו' וכו' וכו'

קול המעדרנים
"שמחת הבר מצוה"
לנכד כ"ק מרן אדמו"ר מדארג שליט"א ונכד כ"ק מרן אדמו"ר מברגסא שליט"א
בהשתתפות מאות חסידים

תוכן הדרשה
מדוע אינו מבואר בפירוש בתורה מתי נעשה יהודי בר מצוה

ישבת תורה חיים בית שמש
תוכן הדרשה
איך ומדוע מרבים בשמחה בחודש אדר

פאר הבר מצוה חסידית בעלזא
תוכן הדרשה
דבר יקר אם אין יודעים איך להשתמש בזה יכול להתקלקל

מדור משיב כהלכה

מדור זה נודב ונערך ע"י ידידנו ר' מרדכי זיסקינד הגר שליט"א מנהטן
משיב כהלכה שינון וידעת ההלכה - הלכות שבת
כל השאלות הם משרוע ומשנה ברורה

- א] חידה. באיזה זמן לחם הפנים היה צריך ליפסל והיה גזירת הכתוב שהוא לא נפסל?
- ב] חידה. היכן רמוז בפרשה העניין שהזבולון מחזיק ליששכר שעוסק בתורה, והיכן רמוז שיש כאלו שהגיעו לדרגה שלגמרי פרשו מכל עניני העולם הזה?
- ג] חידה. איזה חפץ של אחד משלושת האבות שימש במשכן, ולמה?
- ד] חידה. בלשון הקודש אני עוף בארמית אני בהמה ומופיע במגילה פעמיים?
- ה] חידה. כתב רש"י (פכ"ה פ"ג) דשאר הכסף הבא בנדבה עשאוה לכלי שרת, וצ"ע דלא מציינו כלי שרת שעשוי מכסף?

ענינא דיומא

- ו] חידה. מה הקשר בין ד' פרשיות לד' כוסות?
- ז] חידה. אימתי היה מלחמת שאול בעמלק?
- ח] חידה. מה לומדים ובזה מקיימים זכירת מעשה עמלק?
- ט] חידה. האם משכח"ל קיום מחיית עמלק לחצאין שלא הרגו ממש לעמלק?
- י] חידה. מי יכול לקרוא מגילה בשבת גם בפורים המשולש?

כללי השתתפות

1. כל תשובה נכונה, אפילו לשאלה אחת תזכה את השולח להיכנס להגרלה, יהיה הגרלה על שני פרסים ע"ס 500 ₪.
 2. כל תשובה נכונה על כל שאלה, הינה זכות נוספת להשתתף בהגרלה, כך שכל מי שישלח יותר תשובות לכל השאלות מגדיל את סיכוייו בהגרלה.
 3. כל חודש, בראש חודש תערך הגרלה בין כל השולחים, הזוכה ייבדק תשובותיו, יתקבלו אך ורק תשובות מפורטות.
 4. ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.
 5. שימו לב חשוב מאוד: קבלת התשובות הינה אך ורק לפקס מערכת משיב כהלכה 0775558617 או במייל meir.s1000@gmail.com נא לצייין בתחילת המכתב על כמה שאלות השיבו, וכמו"כ שם מלא, כולל/ ישיבה. ועיר וטלפון וכמו"כ נא לצייין על איזה פרשה השיבו.
- [לברורים ופרטים נוספים בטלפון 0533154010 בשעות הערב בין 8:00 ל-9:00 בלבד]. השולחים בכתב יד, בפקס, להקפיד על כתב ברור וקריא שיהיה ברור לאחר משלוח הפקס. כתב לא ברור לא יכנס להגרלה. יש עדיפות לשלוח התשובות מוקדם במייל כי כך זה יכנס בעזרת"י לספר שיצא לאור בעתיד בל"ג. -שאר עניני העלון לא שייכים לפקס או מייל או טלפון זה, אלא כמצויין במסגרת ע"ג העלון בעמ"ד.

תשובות על עלון זה ניתן לשלוח עד ר"ח ניסן
בל"ג שבוע הבא יפורסמו שמות הזוכים לחודש שבת

האם אפשר לקיים מצות משלוח מנות כששולח ספרים לחבירו בפורים?

יש לחקור מי שנמצא במקום שאין לו משלוח מנות, ויש לו ספרים, או שיש לו חידושי תורה האם ישלחם לחבירו וישמח את לבו, ויצא בו ידי חובה, או שמא צריך דוקא מיני מאכל או משתה.

הנה בספר מנות הלוי בפתחה כתב ששולח את הספר מנות הלוי שי לחותנו, וקרא שמו מנות הלוי כדין וכהלכה שתי מנות לאדם אחד.

וכן כתב הרמ"א בספר מחיר היין בחתימת ספר שלחתי בימי הפורים למנה לאבי ישראל.

וכן כתב בשו"ת יהודה יעלה אור"ח סימן ר"ו ויקבל נא ממני גרגיר זה במקום משלוח מנות איש לרעהו.

אולם יתכן שכל זה לא כתבו אלא במליצה, ולא להלכה שיצאו בזה משלוח מנות.

ובספר קרבן תודה על מגילה חידושי דינים סק"ה נסתפק בזה וכתב שיתכן שיצא, להתורה הקדושה נדמה לאכילה ושתייה, כמש"כ לכו לחמו בלחמי, ושתו ביינ מסכתי, וגם שמחת הלב איכא כי פקודי ה' ישירים משמחי לב.

ובספר שו"ת בני שמעיה שסימן כ"ה כתב שיתכן שאף לתרומת הדשן סימן קי"א הסובר דטעם משלוח מנות הוא כדי לספק צרכי הסעודה, יתכן שיצא, כיון דתנן באבות פ"ג מ"ג שלשה שאכלו על שלחן אחד ולא אמרו עליו דברי תורה, כאילו אכלו מזבחי מתים.

וכ"ק מרן בעל השפע חיים בהקדשה שכתב לחתנו נדפס בשפע חיים מכתבי תורה סימן נ"ח כתב הרי זה בכי יותן למצות משלוח מנות איש לרעהו, הגם שאני מסופק אם מקיימין בזה, דבעינן מידי אכילה תרומת הדשן סימן קי"א אך לפי מה שעורר באשל אברהם מבוטשאטש, שבתורה דכתיב ביה תהלים ס"ג ו' כמו חלב ודשן תשבע נפשי, יכולים לקיים בזה פת שחרית.

ולענין הלכה: מיסתבר דאינו יוצא כיון שכתב המשנה ברורה סימן תרצ"ה סק"כ דבעינן שיהיה מין אוכל המבושל ולא בשר חי, דמשלוח מנות הראוי מיד לאכילה משמע, וי"א דכיון שהוא שחוט וראוי להתבשל מיד שרי, ומשמע שכ"ש שאין יוצאים בדברי תורה, אלא שיתכן שאלה שמוסיפים למשלוח מנות, גם ספר, או מכתב עם חידושי תורה, יש בזה טעם לשבח.

האם יש חיוב לשלוח השתי מנות בפעם אחת או אפשר לשלוח אחד בבוקר ואחד בצהרים?

יש לחקור האם יש חיוב לשלוח את השתי מנות בפעם אחת או אפשר לשלוח אחד בבוקר ואחד בצהרים.

הנה הגאון מהר"י אלגאזי בקונטרס חוג הארץ סימן ט"ו נסתפק בזה אם צריך לשלוח המנות בבת אחת, או אפילו בזה אחר זה מהני.

והחיד"א בספרו כבר לאדן דף כ"א, מובא בספר יפה ללב חלק ב' סימן תרצ"ה ס"ק ט"ו כתב שיש לשלוח השתי מנות בבת אחת, ולא בזה אחר זה, מדלא כתיב ומשלוח "שתי" מנות איש לרעהו, דהויא משמע אפילו בזה אחר זה.

ובספר פסקי תשובה סימן קמ"ג מביא בשם חידושי מהר"א שנסתפק בשלח מנה א' ואח"כ שלח עוד מנה אם יצא.

אבל בארחות חיים סימן תרצ"ה כתב שגם בשולח שתי מנות בזה אחר זה יצא ידי חובתו.

ויש שמסתפק אם כששלח השני כבר נאכל הראשון, גם יוצא המצוה או דילמא ככהאי גוונא לכ"ע אינו יוצא המצוה, ובדיעבד אף ככהאי גוונא יוצא, עיין בהר"י קודש על מקראי קודש פורים סימן ל"ח.

ולענין הלכה: לכתחילה בודאי צריך לשלוח בבת אחת, אבל בדיעבד כשר.

ליהודים היתה אורה - אורה זו תורה

מתנה מושלמת לאבא - לשווער - לרבי - למגיד שיעור
בעזהש"ת הופיע הספר שרבים ציפו לו

"מעדני אשר" פורים

מאות חקירות הלכתיות בפלאות התורה על פורים
ומאות קושיות על מגילת אסתר
מי שמעונין להזמין יתקשר למערכת

